

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 7. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 45

stran 2

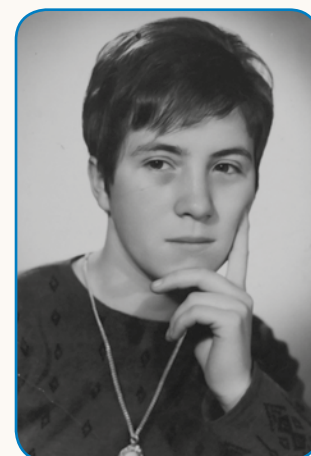
»MENI JE MALO NERODNO, KER NISMO ŠE NIČ KONKRETNEGA NAREDILI«

DOBRO ČEZMEJNO SODELOVANJE MED SOSEDNJIMA VRTCEMA
stran 4

PRVO POZVANJE V SLOVENIJO
stran 6

STARA MATI ME JE GORRANILA
stran 8

Marjan Šarec je bil na uradnem obisku na Madžarskem

»MENI JE MALO NERODNO, KER NISMO ŠE NIČ KONKRETNEGA NAREDILI«

»O Sloveniji vemo veliko, saj je naša soseda. Letno jo obišče 578 tisoč naših turistov, zato

namenili 900 milijonov forintov, za razvoj krajev, kjer živijo Madžari v Sloveniji

nje gospodarske osnove ima ključno vlogo,« je dejal Šarec in podprl idejo o skupnem skladu za razvoj obeh obmejnih regij.

Predsednika obeh vlad sta na pogovorih veliko pozornosti namenila tudi gospodarskemu sodelovanju. Madžarska je šesti največji zunanjetrgovinski partner Slovenije. Vrednost blagovne menjave med državama je lani preseгла dve milijardi

še toliko težjo nalogo. Živeti kot majhna skupnost v veliki državi, biti vsak dan soočen s takšnimi in drugačnimi vplivi, ni enostavno. Zato

tako hitro, zaradi koalicijskih vlad. Vedno je treba usklajevati različne interese. Verjamem, da če bomo imeli voljo, bomo ta cilj tudi doseg-

Predsednika slovenske in madžarske vlade Marjan Šarec in Viktor Orbán

Madžari vemo, da je to lepa, bogata in tudi uspešna država. Podatki o blagovni menjavi dokazujejo, da Slovenci zelo dobro poslušajo z nami in imajo približno 350 milijonov evrov zunanjetrgovinskega

pa dve milijardi forintov. Slovenskemu predsedniku vlade sem predlagal, da ustanovimo skupni sklad, s pomočjo katerega bi skupaj omogočili razvoj krajev na obeh straneh meje.«

evrov, kar pomeni 9,1-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2017. V interesu obeh držav je, da bi gospodarsko sodelovanje še okrepili. K temu naj bi pripomoglo tudi to, da bo Madžarska naslednje leto glavna gostja Mednarodnega obrtnega sejma v Celju. Govora je bilo tudi o migracijah, poleg tega sta slovenski minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in madžarski zunanji minister Péter Szijjártó podpisala tudi memorandum o razvojnem sodelovanju, na podlagi katerega naj bi državi dobavljali medicinske pripomočke v podsaharsko Afriko.

Uradni obisk na Madžarskem je slovenski premier zaključil na slovenskem veleposlaništvu, kjer se je srečal s Slovenci, ki živijo in delajo na Madžarskem. Po pozdravnih besedah veleposlanika Roberta Kokalja, ki je ocenil, da je šlo za »prisrčen in prijateljski obisk«, je Marjan Šarec dejal: »Ponosni moramo biti, da smo Slovenci. Kakor koli nas je usoda razdelila in nam ni bila vedno naklonjena, smo obstali skozi zgodovino. Vi imate

Obisk Marjana Šarca na Madžarskem so z zadovoljstvom spremljali tudi Porabski Slovenci. Martin Ropoš, ki je v času, ko je nastajal Razvojni program Porabja, vodil Državno slovensko samoupravo, je z zadovoljstvom sprejel predvsem novico o tem, da je ravno na dan Šarčevega obiska z objavo odločbe v uradnem listu madžarska vlada prižgala zeleno luč za omenjeni program: »Čeprav smo na odločitev vlade čakali skoraj leto dni, je bil današnji sklep zame presečen. V Porabju smo bili sicer v preteklosti vajeni, da smo na nekatere pomembne odločitve čakali še dlje, tudi deset let.«

Marjan Šarec se je v Budimpešti srečal tudi s predsednikom madžarskega parlamenta Lászlóm Kövérjem. Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss, ki se je udeležila omenjenega srečanja, je menila, da je zelo pomembno, da je na vseh pogovorih tega dne beseda tekla tudi o temah, ki so pomembne za Porabske Slovence. »Napovedani čezmejni sklad bi bil vsekakor lahko tisti, ki bo dal nov zagon za razvoj obmejnih krajev. Vsekakor je zelo pomembno, da tam, kjer na obeh straneh meje živimo pripadniki narodnosti, zadržimo tudi svojo mladino. Brez gospodarskega razvoja tega ne bomo dosegli.«

Obisk na Veleposlaništvu R Slovenije: (z leve) premier Marjan Šarec, veleposlanik Robert Kokalj in slovenski gospodarski minister Zdravko Počivalšek

presežka,« je ob uradnem obisku predsednika slovenske vlade Marjana Šarca v Budimpešti gostu na novinarski konferenci najprej polaskal madžarski predsednik vlade Viktor Orbán in nato pojasnil, da je madžarska vlada v zadnjih devetih letih, »odkar smo mi na oblasti, za 4,5-krat povečala sredstva za slovensko narodnost. Samo v zadnjem obdobju smo za gospodarski razvoj Porabja

Predsednik slovenske vlade, ki je izpostavil, da med Slovenijo in Madžarsko poteka »intenziven dialog na vseh ravneh in področjih«, je poudaril, da imata posebno mesto v dvostranskih odnosih obe narodni skupnosti. »Slovenska narodna skupnost v Porabju je najmanjša na Madžarskem, zato ji je treba nameniti posebno pozornost. Povedati moram, da madžarska vlada to tudi dela. Zagotavlja-

Slovenska zastava v srcu Budimpešte

potrebujete našo pomoč.« V izjavi novinarjem je nato še poudaril: »Zavedamo se, da bo morala tudi Slovenija še veliko narediti za Porabske Slovence. Ta skupni sklad bi lahko bil dobra pot k temu. Brez slovenskih investicij v Porabju ne bomo uspešni. Z ministrom Počivalškom imava skupno nalogo, da odpraviva nekatere ovire, ki so na tej poti. Če bo potrebna kakšna sprememba zakona, bomo tudi to naredili. Res je, da pri nas te stvari ne gredo

li. Ministrov in moj osebni cilj je odpirati investicije v Porabju in s tem v praksi pokazati tam živečim Slovincem, da mislimo resno. Meni je malo nerodno, ker nismo še nič konkretnega naredili. Ko bomo v Porabju odprli kakšno investicijo, bomo z veliko več veselja in manj slabe vesti prišli tja.«

(Slika na 1. strani: Skupna slika s Porabskimi Slovenci)

Tekst in fotografije:

Silva Eöry

Prezem poverilnih pisem

28. oktobra so v Budimpešti na Univerzi za javno upravo svečano prevzeli poverilna pisma člani na novo izvoljene Državne slovenske samouprave. Poverilna pisma so prejeli od predsednika Nacionalne volilne komisije Pétra Rádija in podpredsednika Nacionalne volilne pisarne Krisztiána Gáve. Svečanosti se je udeležil tudi Miklós Soltész, državni sekretar za narodnostne in verske zadeve, ki je prisotne (hkrati s Slovenci so poverilna pisma prevzeli Grki, Romuni, Srbi in Slovaki) pozval k enotnemu delovanju, sploh pri tistih narodnostih, kjer so člani državne samouprave izvolili z več list.

F. Sütő

PA VENDAR SE PREMICA ... V POZITIVNEJŠO SMER

V osnovni šoli Jánosa Aranya v Monoštru že tretje šolsko leto poteka narodnostni pouk slovenščine, ki ga obiskuje 9 učencev 3. c-razreda. V letošnjem šolskem letu pa so se v pouk slovenščine vključili še 4 učenci 1. c-razreda. Poučevanje poteka timsko, kar pomeni, da sta v razredu dva učitelja, domači porabski in naravna govorika slovenščine, učiteljica asistentka iz Slovenije.

Na željo staršev učencev 3. c-razreda, ki so po tragičnem odhodu prejšnje timske učiteljice Ildike Antál želeli spoznati novega učitelja Norberta Gerecsérja, smo v prvi polovici oktobra pripravili prav posebno uro slovenščine, na kateri

so prisostvovali starši otrok in dve posebni gostji, nova slovenska generalna konzulka v Monoštru, Metka Lajnšček, ter

na pogovor. Ob prijetnem kramljanju se je porodilo veliko novih idej o sodelovanjih, povezovanjih in različnih obli-

Skupinska slika vseh prisotnih pri uri slovenščine

zagovornica slovenske manjšine v madžarskem Parlamentu, Erika Kiss Köles (babica učenke Lilli). Uro si je ogledala tudi ravnateljica OŠ Jánosa Aranya, Andrea Schleifner Gáspár, ki ima veliko za-

kah pomoči, ki so v pristojnosti generalnega konzulata.

Tudi mene, ki sem sedaj že skoraj desetletje del porabskega šolskega vsakdana, je prešinila pozitivna misel, da so s prihodom nove konzul-

Cerkvena razstava

29. oktobra se je v organizaciji Sekretariata mednarodnega evharističnega kongresa v Budimpešti in Krščanskega muzeja odprla razstava z naslovom Agnus Dei, češčenja najsvetejšega na Madžarskem. Pozdravna nagovora sta imela pomožni škof škofije Esztergom-Budimpešta Gábor Mohos in predsednik Madžarske akademije umetnosti György Vashegyi. Razstavo je odprl kardinal Péter Erdő, nadškof škofije Esztergom-Budimpešta. Na razstavi je razstavljen tudi tabla iz Števanovcev, ki je del cerkvene razstave v Kúharjevi spominski hiši. S to tablo, s simboli Kristusovega trpljenja, so v postnem času pokrili oltar. (Na sliki: nadškof in kardinal Péter Erdő s predsednikom DSS Martinom Ropošem in slovensko zagovornico Eriko Köleš Kiss pred razstavljenim eksponatom iz Porabja)

F. Sütő

Timska učiteljica Norbi in Metka z generalno konzulko Metko Lajnšček

slug za to, da je po mnogih letih pouk narodnostne slovenščine v Monoštru ponovno zaživel.

Šolska ura je potekala pristrčno in spontano, staršem in gostjam smo ponovno pokazali, da se, sedaj že v Porabju pregovorno težke, slovenščine z veliko truda, dobre volje in pozitivnega odnosa do jezika ter didaktike poučevanja slovenščine kot tujega jezika da veliko naučiti.

Po končani uri je gostjo iz Slovenije in oba timska učitelja ravnateljica Andrea povabila

ke morda zaveli novi, toplejši vetrovi, ki bodo sčasoma razpihali meglice pesimizma in resigniranosti, ki že predolgo hromijo ta čudovit košček zemlje med Rabo in Srebrnim bregom ...

S pomočjo dobrega, odprtega sodelovanja, poslušanja sogovorcev, zagovarjanja lastnih stališč, podajanja novih predlogov ... menim, da se da marsikaj nadoknaditi, popraviti in povleči tonečo barko na površje ...

*Metka Perger
učiteljica asistentka*

PREKMURJE

Lendavski občinski svetek

Občina Lendava, stera 28. oktobra, na den, gda je leta 1366 kralj Ludvik I. rodbini Bánffy podelo pravico za senja, je že 23. paut proslavila svoj občinski svetek. Tak kak je že navada, so ob tej priliki raztalali tudi občinska priznanja.

Plaketo občine je dobila Glasbena šola Lendava ob praznovanju svoje 60. obletnice, priznanje občine pa Beno Misja, in tau zavolo toga, ka je dosežno že velke uspehe v borilnom športu taekwondo. Župan Janez Magyar je podelo ške dve priznanji in pet spominskih listin župana. Prvo priznanje je dobila Bianca Belović, stera je s svojim kejpom z naslovom Kraljica sveta na razstavi, stero so pripravili ob mednarodnom kartografskom kongresi v Tokii, dosegnola prvo mesto, drugo pa lendavska firma Virs, letošnja dobitnica zlate gazele za najboukše in najbolje brž rastočo firmo v rosagi. Za dugoletno aktivno literarno ustvarjanje in tudi za tau, ka je daubo visiko vogrsko literarno nagrado Józsefa Attila, je spominsko listino župana daubo Lajos Bence. Pouleg njega pa so takšo priznanje daubili ške: Teodor Lebar (za prispevek k razvoji krajevne skupnosti Radmožanci), Rajko Stupar (za dugoletno ustvarjalno delo na kulturnom področji), Valeria Vörös Kalmár (brezplačno pomaga občini pri prevodih v nemški gezik) in Ljudska univerza Lendava, stera že 60 let uspešno dela. Podelili so ške priznanje za najlepše vrejdvzeto vesnico v občini. Dobila ga je Dolga vas.

V kulturnom programi so se predstavili dijaki Dvojezične srednje šole Lendava. Oni so skauz gledališke in glasbene nastope notpokazali pripovest o prvom tiskanom mediji v Lendavi (Alsólendvai Híradó/Dolnjelendavske novice). Té cajtunge so prvo paut vöprišle pred 130. leti, se pravi leta 1889.

Silva Eöry

Vrtec Gornji Senik že vrsto let odlično sodeluje z Vrtcem pri OŠ Kuzma

DOBRO ČEZMEJNO SODELOVANJE MED SOSEDNJIMA VRTCEMA

Vsako šolsko leto poteka čezmejno srečanje Vrtca Gornji Senik s sosednjim Vrtcem pri Osnovni šoli Kuzma v Sloveniji. Na dan srečanja otroci skupaj preživijo

Na OŠ Kuzma

dopoldan v enem od obeh vrtcev. Tokrat smo se vzgojiteljice in otroci iz Vrtca Gornji Senik odpravili v Vrtec pri Osnovni šoli Kuzma. Srečanja smo se vsi že zelo veselili in v našem vrtcu smo pripravili darilca za vsakega otroka. Na obisk smo se pripravljali tudi tako, da smo ponavljali, kako se predstavimo in se naučili nekaj novih pesmic, s katerimi smo želeli presenetiti tamkajšnje otroke.

Po izrečeni dobrodošlici otrok iz Vrtca Kuzma smo, da bi se bolje

spoznali, eni drugim zapeli različne pesmice in se predstavili z imeni. Pedagoška vodja gospa Špela Tivold nam je predstavila še druge skupine otrok in vzgo-

jiteljic v vrtcu. V vrtcu so otroci razporejeni v štiri skupine glede na njihovo starost. Nato smo pristopili k mizi, na kateri nas je čakalo slatno sadje. Osvežili smo se s sadjem in sadnim sokom, nato pa odhiteli v telovadnico, kjer smo si ogledali glasbeno gledališče z lutkami z naslovom Čarobni potoček, ki ga je pripravila gospa Melita Osojnik. Velike in zanimive lutke so otroke zelo navdušile in po ogledu predstave so jih lahko tudi sami preizkusili. Preprosta in zanimiva zgodbica

o prijateljstvu in igri je bila otrokom zelo všeč. Sledil je sprehod do zunanega dvorišča, na katerem smo preživeli kar nekaj časa. Tam smo risali z barvnimi kredami in se igrali različne igre, ki so bile označene na asfaltni podlagi (gosenica, ristanc, številca in abeceda). Kosili smo v veliki jedilnici, kjer imajo kosilo tudi drugi učenci na osnovni šoli. Potem ko smo se dobro okrepčali, smo se še nekaj časa družili v

Igra na igralih pred Vrtcem Kuzma

igralnici, nato pa si skupaj ogledali film z naslovom Ostanimo zdravi. Seveda pa na koncu tudi nismo mogli mimo mikavnih igral pred vrtcem, ne da bi jih prej vsaj malo preizkusili. Kmalu je napočil čas slovesa, ko smo si

izmenjali še darila. Ob slovesu smo se našim gostiteljem lepo zahvalili za prijetno druženje in se polni prelepih vtisov vrnili v naš domači vrtec na Madžarskem. Vsi skupaj se že zdaj veselimo našega ponovnega snidenja v Vrtcu Gornji Senik prihodnje leto.

Posebna zahvala velja Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za finančno pomoč za obisk, Vrtcu pri Osnovni šoli Kuzma, predvsem pa gospe ravnateljici

Jasminki Krpič ter tamkajšnjima vzgojiteljicama za lep sprejem in prijaznost.

Zapisala in foto: vzgojiteljica asistentka Andreja Serdt Maučec

Jesenski festival na števanovski šoli

25. oktobra smo na DOŠ Števanovci imeli tradicionalni jesenski festival. Učenci so se pridno pripravljali na ta dan. Ob 8.15 uri smo se vsi zbrali v učilnici drugega razreda, kjer smo sestavili pet skupin, v vsaki skupini je bilo 7 učencev. Vsaka skupina je dobila sestavljanke, v njej so imeli tudi ime svoje skupine. Tako smo imeli skupine: Pridne mravlje, Pikapolonice, Zvite lisice, Mirne srne in Nočne sove.

Festival se je začel s pravljico. Jesensko vilo, ki je živela s svojo družino, so ukradli škrti. S tekmovalnim in reševanjem nalog so morali učenci pomagati vili. Na 6. postajah so reševali naloge in s tem rešili vilo. Na prvi postaji z naslovom »Trgatev« so morali sestaviti grozd iz papirja, da bi lahko z vinom pomagali vili. Na drugi postaji »Čarovniška kuhi-

nja« so morali rešiti slovensko križanko, potem pa so sestavili sedem kozarcev sadne solate. Na

Učenci med reševanjem nalog

tretji postaji so morali poslušati pesem, popraviti besedilo, ker so škrti zamenjali besede. Morali so poiskati prstan, ki so ga odne-

sli in skrili škrti. Pri tem so dobili zemljevid, ki jim je pomagal pri iskanju. Na naslednji postaji

vrstni red, so lahko odprli zaboj, v katerem so našli pomembne informacije. V telovadnici so imeli naslednjo postajo, kjer so lahko pokazali svojo spretnost in hitrost. Reševali so 3 naloge: kostanje so nosili s palico, buče so vodili z metlo in oblečeni v klobuk in v gumijaste škornje so tekli med različnimi stvarmi. Na koncu je morala vsaka skupina napisati odgovore na vprašanja in skupaj so recitali pesem z glasom ö. Tekmovanje smo zaključili z interaktivno igro. Spoznali so vilo in dva škrti, na koncu smo vsi skupaj rešili vilo. Bogat in pester program smo imeli ta dan. Najlepša hvala učiteljici Evi za sestavljanje nalog in organizacijo.

Agica Holec ravnateljica

Obiskali smo eko-socialno kmetijo Korenika v Šalovcih

BILI SMO NA IZLETU V SLOVENIJI

V petek, 18. oktobra, smo se otroci in vzgojiteljice iz Vrta Gornji Senik odpravili na prečudovit izlet v Slovenijo. Obiskali smo Koreniko - kmetijo v Šalovcih. Tam smo prisostvovali

smo pričeli z okraševanjem škatlice, v katero so otroci po končanih delavnicah spravili spominček s kmetije Korenika. Koruzna zrna smo prilepili z lepilom tako, da so nastale

tako smo si ogledali še druge živali, in sicer zajčke, krave, race, različne pasme prašičev, ovce in koze. Nekatere izmed njih smo lahko tudi božali in hranili. Pri tem smo se hkrati veliko naučili o posameznih živalih.

ne kostanje, in ko so bili pečeni, smo jih z veseljem poskusili. Polni novih doživetij v prečudoviti naravi smo se počasi odpravili domov.

Otroci so bili nad ogledom kmetije zelo navdušeni. Prijetno in

Skupinska slika na balah

Pridne otroške ročice luščijo koruzo

li dvema delavnicama, posebej pripravljenima za nas obiskovalce. Ko smo prispeli tja, so nas na majhnem vozu že pričakale pisane jesenske buče in koruza. Koruzo smo oluščili tako, da smo odstranili koruzna zrna s storža. Spretno ročice otrok so znale to opravilo samostojno opraviti brez sleherne pomoči odraslih. Koruzo smo z vozom pripeljali v toplem prostoru s kaminom, kjer smo se okrepčali s toplim zeliščnim čajem. Nato

čudovite ročice. Nastali so tudi drugi zanimivi izdelki iz naravnih jesenskih pridelkov na kmetiji. Zunaj smo očistili buče, jim izrezljali smešne obraze in vanje vstavili čajne svečke. Druga delavnica je bila namenjena srečanju otrok s konjem ter ogledu in hranjenju živali na kmetiji. Dotikali smo se prijaznega konja, ki ima še posebej rad otroke, se mu predstavili, on pa si nas je vse ogledal ter se razveselil naše družbe. Prav

Po opravljenem ogledu nas je čakalo presenečenje: vožnja v samokolnici (talige). To je bilo nad vse zabavno doživetje, ki je privabilo nasmeh na usta tako otrok kot tudi odraslih.

Na Koreniki imajo tudi odlično gostinsko ponudbo, in še preden smo se odpravili nazaj v vrtec, smo se dobro okrepčali s kosilom. Poigrali smo se na lesenih igralih in si ogledali zeliščni vrt. Posladkali smo se z nutelinimi palačinkami in pečenimi kostanji. Gospod nam je pokazal, kako pripravimo peče-

pomirjajoče podeželsko okolje jim je dobro delo. O njihovem nepozabnem doživetju pa največ povedo prav fotografije.

Največja zahvala velja Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za finančno pomoč, saj brez finančnih sredstev nikakor ne bi mogli doživeti tako čudovitega izleta, izleta, ki bo našim otrokom zagotovo še dolgo ostal v prelepem spominu.

Zapisalala: vzgojiteljica asistentka Andreja Serdt Maučec
Foto: Andreja Serdt Maučec in Eva Papp Balogh

Razstava fotografov

Fotografi Monoštrskega fotokluba so svoja dela razstavili v avli gledališke dvorane z naslovom Fotorazstava za ocenjevanje leta. »Fotografije odsevajo vsak trenutek našega življenja. Ti trenutki bi šli verjetno počasi v pozabo, če okrog nas ne bi živeli ljudje, ki jih ujamejo v svoj objektiv,« je povedala na otvoritvi razstave Katinka Orth-Hrabovszky, predsednica društva Pannon kapu. Razstava je na ogled do sredine novembra.

LRH

Stari-novi člani sombotelske slovenske samouprave

Stari-novi člani Somboteljske slovenske samouprave, ki je bila ustanovljena 22. oktobra 2019: Marija Kozar-Mukič (predsednica), Rudolf Čer, Ana Braunštein (podpredsednica).

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Kama se vozimo na oddih?

Tau leto je menje dugi vikendov bilau kak lani, zato ka so dostakrat svetki med kednom bili. Najbaukse je tašoga reda, gda svetki na petek ali na pondejlek spadnejo, še baukse je, če na torek ali četrtek, tak se ma zgoditi, ka štiridnevni je vikend, samo tašo je fejst rejdko. V dugi vikendaj se lüstvo najbola rado kama pela, edni skrrej, drügi bola daleč. Dapa gnesden je daleč že tō nej daleč, zato ka človek s fligarom v par võraj sterikoli evropski varaš leko gorpoišče. Telko, ka tau je zato itak malo dragše, kak če bi v kakšni wellnes hotel ušo v tej dnevaj, gda je dugi vikend.

Če splošno gledamo, v Železni županiji je wellnes najbola popularen, vejn zato, ka pri taši potaj bone, ka za kafeterijo dobijo, gora leko ponücejo. Steri si leko dopistijo, tisti tašoga reda kak prejšnji keden, gda nej trbelo mlajšom v šaulo titi, si na cejli keden vze-mejo dopust pa se v Turčijo, v Egipt ali v Tunezijo pelajo. Tisti, steri se v sezoni ali za duge vikende pelajo kama, vsigdar več morajo plačati, zato ka tašoga reda so cejne vsigdar dragše. Strokovnjaki nam tau tanačivajo, če leko, te aj tašoga reda potujemo, gda nega glavne sezone, te je prenočišče dosta falejšje. Zdaj, proto konca leta, že samo do sredine novembra mo meli taše termine, zato ka potistim se začne advent, cejne več nej ka bi doj šle, poti do vsigdar dragše.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Državna proslava ob dnevu reformacije

V Linhartovi dvorani Cankarjevega doma je potekala državna proslava ob dnevu reformacije. Slavnostni govornik, predsednik državnega zbora Dejan Židan, je poudaril, da je reformacija kot gibanje pričevala času, ko je kompleks družbenih dilem močno polariziral takratno družbo. Nenadomestljivo je vplivala na versko, politično, družbeno in kulturno sliko Evrope, ki se je začela izvijati iz preteklih težkih spon v nov preporod. Izjemni posamezniki, kot so Primož Trubar, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič in Sebastijan Krelj, so ta preporod znali povezati s potrebami naroda. Ljubezen do slovenskega naroda in jezika se po Židanovih besedah kaže skozi več področij: skozi našo skrb za kulturo, kulturno ustvarjanje in njene ustvarjalce, skozi našo skrb za znanost, razvoj in intelektualni naboj skupnosti, skozi javno rabo jezika ter podporo pisani besedi in knjigi, skozi premišljeno vpeljavno digitalizacije in novih tehnologij ter skozi priznavanje slovenščine kot jezika nas vseh, tudi najranljivejših.

Za upokoence brezplačen javni prevoz

Poslanci so soglasno potrdili novelo zakona o prevozih v cestnem prometu. Ta med drugim uvaja od julija prihodnje leto tudi brezplačen medkrajevni javni potniški prevoz za upokoence. Novela zakona bo omogočila brezplačne prevoze v javnem potniškem prometu tudi za vse invalide z evropsko kartico invalida, študentom invalidom in registriranim športnikom, mladi registrirani in kategorizirani športniki s statusom dijaka ali študenta pa bodo subvencionirano vozovnico lahko uporabili tudi za prevoz na vadbe in tekme. Poslanci so potrdili še dopolnilo, s katerim bodo brezplačen javni prevoz omogočili vojnim veteranom.

Slovenske ljudske pripovedi - nej samo za mlajše - 31.

Prapotno semen

Med rastlike, štere majo včasih čudno mauč, pa nam leko dosta pomagajo ali škaudijo, šatrivajo o bodaučoj sreči ali nesreči, sliši prapot to. Cejla rastlika pa je nej dobra za tau delo, nūca se leko samo njeno semen. Prapotno semen má najvekšo mauč na ivanovo, gda je den najdujši pa nauč najkračša. Poslušajte, ka se je gnauk zgaidilo.

Gnauk je eden gospodar emo ednoga lapca. Vročina je bila, cejli den sta na tranki kosila, večer pa sta trūdniva prišla domau. Po večerdji je gospodar zapovōdo lapci, aj badva gūnca vō na pašo zaženē. Lapec je baugo, če rejsan nej rad, vej bi pa raj spat ūšo. Komaj je prišo na tranik, kama je gūnca na pašo prigno, že je trūden seu na eden kamen pa zadremo. Gda se je prebūdo, več je nej vūdo gūnca. Brž je skočo na nogē ino odišo jiva iskat. Dugo je že odo, biu je spoj trūden od kratkoga spanja, eške bole pa od lagve poti. Prekunjavo je ino pretiu, ka gūnca fanj namlati, če sta se ma skrila. Za en malo pa jiva je z veseldjom na pamet vzeu v

ednom dauili, gde sta med prapotjov mēno ležala ino preživala. Staupo je bliže ino se pripravlo, ka jiva graubo stučē. Trnok pa se je prestrašo, gda je čūu glas od

la z lica.

»Drūgo sprtolejtje pa,« je dale gučo, »boš z nauvim padašom orau za repo. Gda ta že en par brazd na njivi zorala, se spod

staroga gūnca, šteri je tak pripovejdo mlajšoma:

»Fanj je tebi, padaš, ka 'š eške dugo živo ino eške za dobro krmo pri gospodari slūžo. Ge pa morem že drūgo gesen mrejtji, mojo mesau pa zejo lidgé, kak je že tau njina návada.« Žalostno je tau gučo svojoma mlajšoma tivarīši ino kusta skuza ma je kvapni-

brazde pokaže veuka ino strašna kača. Skaučila de za gospodrom, šteri de vrnau plūžo ino ga smrtno v nogau vgejla.«

»Ka pa, nede se ma dalau pomagati?« ga je pito mlajši gūnec.

»Niške drūgi ma ne more pomagati kak liki lapec,« je dale tomačo stari gūnec. »Lapec bi ma leko pomago, če bi kačo, gda se

pokaže, s palcov v red vzeu. Depa staniva ino pojva domau, lapec naja že gvūšno iške ino jaj nama, če naja dobi.«

Gda je tau vōpravo, sta staniva ino oddrlanckala prauti daumi. Lapec je merno stapo za njima, ranč tekniti se jiva je nej vūpo, tak se je bojo.

Gda se je približavala gesen, je gospodar rejsan audo staroga gūnca, šteri je svoj žitek v me-sarnici končo. Drūgo sprtolejtje, gda so za repo orali, se je vse djenau tak zgaidilo, kak je gūnec na ivanovo gučo. Kača je spod brazde vōsplezdila ino se paščila za gospodarom z oprejtīm gaubcom. Ali lapec je dobro skrb emo na njau ino gi z botom razčesno glavau. Gda je gospodar vūdo, ka ga je lapec rejšo, ga je začūdeno pito, od kec je za tau znau. Tisti pa je vse ovado, kak sta se gūnca pogučavala. Liki lapec je ranč nej vōdo, zaka je vrnau te čūu gūnca gučati. - Nej je znau, ka ma je prapotno semen v čizme spadnilo. Če bi pa znau, bi gūnca nej čūu.

Na domanjō rejč obrno: -dm-
Ilustracija: -mkm-

Prvo pozvanje v Slovenijo

Pevski zbor Društva porabski slovenski penzionistov smo ustvarili 2016. leta. Že od začetka mau smo se brigali pri društvu, aj njim volo damo, aj njivo delo, njine trūde pošōjvamo pa zaslūžimo s tejm, ka svojo znanje v spejvanji leko pokažejo na naši razni programaj. Tau so tak kulturni kak cerkveni programi, tak na prauškaj kak na izletaj. V Traušče so že lani bili pozvani na božični koncert, kam so je na letošnje svetke pa pozvali.

Pod mentorstvom Vere Gašpar so pevci pripravili s porabskimi pa cerkvenimi pesmimi, stere z veseldjom pa s srca radi spejvajo. Svoj repertoar od leta do leta bogatijo, v zadnjom časi se trōjdijo na tejm, aj vse lepše leko spejvajo liturgijo tū pri slovenski mešaj, stere organiziramo pri društvu. Radi odijo na vaje pa si želijo, aj vse lepše znajo spejvati. Zatau smo bili fejs veseli, posaba dja sama, gda smo dobili pozvanje za zbor od Društva penzionistov Limbuš-Pekre pri Maribori, ka je tau bilau prvo pozvanje iz Slove-

nije. Kak dober občūtek je, gda se lidgé po dougi lejtaj tū spaumnijo eden na drūgoga, kak Štefka Čontala, s sterov smo se svojčas v Maribori dostakrat srečali s

porabskimi pevkami pri Slovenskoj zvezi pod vodstvom Marije Rituper.

Pod mentorstvom Štefke Čontala so pevke ljudski pesmi „Spominčice“ 23. oktobra svetile jubilej 30-letnoga dela v Daumi kulture v Pekrah. Na te velki svetek si je želejla, aj leko čūejo lepau zvence porabske pesmi, aj se znauva leko sreča s porabskimi pevci. Za

tau so za nas eške posaba program pripravili tū. Lepau so nas gora prijali, zvōjn drage Štefke predsednik društva Drago Koletnik pa predsednica zbora Jožica

Koletnik s pevkami. Posabno lejpo pa zanimivo cerkev je nam nota pokazo Franjo Šauperl, ka je zbor s pesmijo pa z molitvijo zahvalo. Po tejm smo se pa dobili vkūp v trno dobri družbi. Taši občūtek sem mejla, kak bi se vsi pevci že dougo lejt poznali med seov, nej samo par varaški pevk, Ana Sukič, Majči Lang pa Margit Korpič. Tau pa zatok leko, ka so

naši pevci tū fejs oprejtī, baratašgoški, radi se pogučavajo, spoznavajo pa spejvajo vkūper. Za tau smo tū meli zavolē časa, ka so pevci redno leko probali pa se pripravili. Zatok nej bilau vseeno, tau je normalno, ka tašoga ijpa vsikši ma tremo. Na svetešnjom programi so jublantke s svojimi pesmimi pozdravljali medgeneracijsko, mlajši z vrtca pa šaul, tamburaške, pa pevski zbori.

Naši pevci so ji pod vodstvom Vere Gašpar pozdravili z nautamii: Te kmetič to grajovco seje, Kaj si Micka tak gizdava, Fanti se zbirajo pa Venček narodnih, ka so tak jublantke kak publika z velko radostjov pa ploskanjom zahvalili. Kak se šika, v imeni društva pa pevskega zbora smo je obdarili pa njim čestitali. Z enim se zahvalili, ka smo te lejpi jubilejni dogodek vkūper leko svetili. Po programi smo se tadale družili, spejvali, škoda, ka je čas taši po-bejg emo pa smo mogli slobaud vzeti za en čas. Baug plati vsejm vkūper!

Klara Fodor, predsednica

NALOŽBE DSS OD LETA 2015

Članom občnega zbora DSS je z volitvami (13. oktobra) potekel mandat, njihovo delo predstavljamo na podlagi naložb, ki so jih izvedli v 5-letnem mandatu.

Leto 2015

Državna slovenska samouprava je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 83 82-2/2015/NEFO v letu 2015 od Državnega sekretariata za odnose z verskimi skupnostmi, narodnostmi in civilno družbo pri Ministrstvu za človeške vire za namen »Prenova zgradbe DSS, 4. faza« prejela finančna sredstva v znesku 6 milijonov HUF.

Dvojezična osnovna šola in vrtec Števanovci je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 23941-1/2015/NEFO v letu 2015 od Državnega sekretariata za odnose z verskimi skupnostmi, narodnostmi in civilno družbo pri Ministrstvu za človeške vire za prenovo šolskega športnega igrišča prejela finančna sredstva v znesku 9 milijonov HUF.

Dvojezična osnovna šola in vrtec Jožefa Košiča je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 23942-1/2015/NEFO v letu 2015 od Državnega sekretariata za odnose z verskimi skupnostmi, narodnostmi in civilno družbo pri Ministrstvu za človeške vire za prenovo poslopja (zamenjava oken na pročelju in vrat) in nabavo pohištva za učilnice prejela finančna sredstva v znesku 3 milijonov HUF.

Slovenski radio je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 19821-1/2015/NEFO v letu 2015 za namen Tehničnega razvoja Slovenskega radia prejel finančna sredstva v znesku 1 milijon HUF.

Küharjeva spominska hiša (Slovenska etnografska zbirka) je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 23945-1/2015/NEFO v letu 2015 od Državnega sekretariata za odnose z verskimi skupnostmi, narodnostmi in civilno družbo pri Ministrstvu za človeške vire za prenovo strehe in ogrevalnega sistema prejela finančna sredstva v znesku 4 607 000 HUF.

Leto 2016

Zveza Slovencev na Madžarskem je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. EMMI 7232-2/2016/NEFO v letu 2016 od Državne slovenske samouprave za namen prenova Slovenskega kulturnega in informacijskega centra prejela finančna sredstva v znesku 20 000 000 HUF.

Državna slovenska samouprava je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 55078-2/2016/NEFO od Ministrstva za človeške vire za namen »Prenova rokometnega igrišča, pripadajočega pločnika, pripomočkov in ograje Dvojezične osnovne šole in vrtca Jožefa Košiča« prejela finančna sredstva v znesku 7.000.000 HUF v 100-odstotnem znesku.

Slovenski radio je v letu 2016 na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 7231-1/2016/NEFO za tehnični razvoj prejel finančna sredstva v znesku 1 500 000 HUF.

Leto 2017

Državna slovenska samouprava je v letu 2017 za namen Priprava doprsnega spomenika Avgusta Pavla in njegova namestitve pred zgradbo sedeža samouprave ter izdelava in namestitve dvojezičnih tabel od Ministrstva za človeške vire prejela finančna sredstva v znesku 9 000 000 HUF. (14784-1/2017/NEFO)

Prenovljena dela notranjosti Dvojezične osnovne šole in vrtca Števanovci v bruto znesku 1 709 458 HUF, ponovna izolacija in namestitev pločevine na ravno streho pa v bruto znesku 2 548 090 HUF.

Državna slovenska samouprava je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. 64492-1/2017/NEFO od Ministrstva za človeške vire za namen »Prenova in zamenjava strešne konstrukcije na Dvojezični osnovni šoli in vrtcu Jožefa Košiča« prejela finančna sredstva v znesku 30.000.000 HUF v 100-odstotnem znesku.

Slovenski radio je na podlagi pogodbe št. 14779-1/2017/NEFO za tehnični razvoj prejel finančna sredstva v znesku 5 milijonov HUF.

Leto 2018

Državna slovenska samouprava je v letu 2018 za namen »Priprava regionalnega razvojnega programa Slovenskega Porabja« od sklada Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. prejela finančna sredstva v znesku 2 000 000 HUF (NEMZ-E-18-0050).

Prenovljena dela na strešni konstrukciji Dvojezične osnovne šole in vrtca Jožefa Košiča, ki jo upravlja Državna slovenska samouprava, v bruto znesku 7 994 752 HUF.

Državna slovenska samouprava je za realizacijo programa »Prenova Dvojezične osnovne šole in vrtca Jožefa Košiča« v breme podpoglavja 20/60. – upravljana sredstva »Podpora narodnostnim ustanovam za naložbe, obnove, lastne deleže pri razpisih« v okviru poglavja XX. Ministrstvo za človeške vire v prilogi št. 1. Zakona št. C. iz leta 2017 o osrednjem proračunu Madžarske za leto 2018, prejela nepovratna sredstva v višini 14 000 000 HUF.

Küharjeva spominska hiša (Slovenska etnografska hiša) je na podlagi pogodbe o sofinanciranju št. NEMZ-E-18-0029 v letu 2018 – s posredovanjem Državne slovenske samouprave – od Ministrstva za človeške vire, za namen »Prenova Küharjeve spominske hiše – Slovenske etnografske zbirke« prejela nepovratna sredstva v znesku 36 000 000 HUF.

Leto 2019

Župnija Gornji Senik je v letu 2019, s posredovanjem Državne slovenske samouprave, za pripravo rekonstrukcijskega načrta cerkve svetega Štefana Hardinga v Števanovcih, ki ima osrednjo vlogo v verskem življenju tamkajšnjih pripadnikov slovenske narodnosti, od sklada Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. prejela finančna sredstva v znesku 3 000 000 HUF (NEMZ-E-19-0023).

Župnija Gornji Senik je v letu 2019, s posredovanjem Državne slovenske samouprave, za prenovo cerkve svetega Janeza Krstnika, ki ima osrednjo vlogo v verskem življenju tamkajšnjih pripadnikov slovenske narodnosti, od sklada Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. prejela finančna sredstva v znesku 37 000 000 HUF (NEMZ-N-19-0022).

Sklad Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., ki nastopa v imenu Urada predsednika vlade, je za prenovo Dvojezične osnovne šole in vrtca Jožefa Košiča ter nabavo sredstev odobril nepovratna sredstva v znesku 40 milijonov HUF (pogodba o sofinanciranju št. NEMZ-E-19-0033). (zamenjava oken in zunanjih vrat, hidroizolacija kletnih prostorov, modernizacija razsvetljave).

... DO MADŽARSKE

Madžarski veto na skupno izjavo Nato-vih veleposlanikov

Madžarska ni imela druge izbire, kot vložiti veto na skupno izjavo veleposlanikov Nata, je izjavil madžarski zunanji minister Péter Szijjártó prejšnjo sredo na Evroazijskem forumu v Budimpešti. Szijjártó je izpostavil, da se na takih srečanjih Nato-vih veleposlanikov ponavadi sprejemajo skupne izjave, toda v tem primeru je Madžarska to preprečila zaradi svoje manjšine v Ukrajini. Po mnenju ministra si je madžarska vlada v dolgem obdobju priprave izjave prizadevala, da bi izjava vsebovala stavke, ki bi zahtevali od Ukrajine, da tamkajšnji madžarski skupnosti vrne manjšinske pravice, ki ji jih je odvzela. Madžarska vlada je v izjavo želela vnesti stavek, ki bi pozval Ukrajino, naj se drži predpisov mednarodnega prava oziroma predpisov mednarodnih organizacij, med njimi Beneške komisije. »Ker so bili vsi naši predlogi zavrnjeni, nam ni ostalo nič drugega, kot da vložimo veto«, je povedal zunanji minister, ki se zaveda, da se v državah preko oceana usoda neke manjšine ne zdi toliko pomembna, ampak v Ukrajini živi 150 tisoč Madžarov. »Toda mi živimo v Srednji Evropi, in tudi če gre za interes le enega Madžara, se bomo postavili zanj,« je povedal Szijjártó, saj »Madžarska ni pripravljena žrtvovati madžarske skupnosti na oltarju geopolitike«.

Električni avtomobili za bolnišnice

Minister za človeške vire Miklós Kásler je na začetku oktobra seznanil javnost, da bodo z vladno finančno podporo kupili električne avtomobile za potrebe bolnišnic. Ministrstvo je kupilo 249 avtomobilov znamke Volkswagen Golf, ki jih je razdelilo med devetdeset zdravstvenih ustanov. Nabavo avtomobilov je vlada podprla s 3 milijardami forintov. Električne avtomobile naj bi uporabljali za prevoz krvi in krvnih preparatov, za transfer strokovnega osebja itd.

STARA MATI ME JE GORRANILA

Znückina Ančika, po možej Nemet, je na Gorenjom Seniki gorrasla brez matere, zato ka dvej leta stara je bila, gda je mati tak naglo mrla. Stara mati so njau gorrani-li, stera je osem mlajšov mejla, pa tak je te ona deveta, najmlajša hči gratala. Od matere nejma nej spominov pa nej kejpja, samo od oče pa od stare matere. S starimi kejpami vred, kak smo je gledali, je dosta lejpi spominov tō naprejprišlo, ka je doma na Seniki doživela.

Iz tej spominov, kejpov, ka smo je v škatūli najšli, smo vam vōdabrali par falatov.

- *Tetica, ka se je zgaudio, ka so vaša mati tak mlado pomrlī?*

»Na Pápi so žetvo delali, gda je tak vrauče bilau, pa je moja

dapa dosta veselge nej emo, zato ka na drūgo leto je mrau.«
- *Vi ste kelko lejt stari bili, gda so oča mrlī?*

Znückina Ančika

»Ge sem te samo devetnajset lejt stara bila, tau je bilau dobro, ka te sem se spoznala z možaum pa sem nej ostala cejlak na samo.«

- *Na prvom kejpji ste v bejlom gvanti dolavzeti, gde je tau*

mi je dala, ranč tak, kak če bi njena hči bila. Ranč tak njeni mlajši, moje tatice, so meni tō vse dale pa kūple, ka so mogle, zato ka one so te že velke bile.«
- *Na taum drūgom kejpji, gde ste že vekši, znauva bejli gvant mate.*

»Tau je firma, tau pri meni moja tatica Znückina Trejza stoji, stera je moja firmanska botra bila.«

- *Kak mlajši ste čakali prvo prečiščavanje pa firmo?*

»Pa vejš, ka smo čakali, gda je prečiščavanje bilau, te smo tam pri cerkvi mlejčen kafej pa vrnike (vrtanke) dobili, tau je te tam nam tak žmano bilau. Pri firmi je pa moja tatica spravila eden obed pa tam smo geli.«

- *Gde je pa tau bilau, gde plešete?*

»Tau je te bilau, gda smo v šaulo odlipasmoplesalinanarodnostni dan. Te gvant, ka na sebi mamo, tauga smo tak dobili, zato ka gda smo nastopali, te so vsigdar tak prosili na pausadbo. Vse fela plese smo meli, slovenske, vogrške, ranč ka je trbelo, naša leranca Prulovič Ilona nas včila plesati.«

- *Na tom kejpji ste že malo bola vōzraški.*

»Tau je te bilau, gda se je Krpšna Jolanda ženila, pa müva dvej, ka sva na kejpji, sva gornosila, na kejpji v rokej ranč torte drživa.«

- *Dosta je trbelo gornosti, gda je gostiuvanje bilau?*

»Župo, mesau, torte, piti, vse, ka je trbelo, nam se je tau fejest vidlo, zato ka tašoga reda smo pili, spejvali pa plesali. Tak je bilau, ka vsigdar smo fejest čakali, gda se je stoj ženo, če do nas zvali gornosti ali nej.«

- *Na tom portreti nišo drūgo frizuro mate?*

»Tū sem še dekla bila pa mauž je že odo za menov pa tak sem si mislila, ka si napravi dam nauvo frizuro, aj se ma bola vidim. Pofarbane mam vlase, zato ka sem doma probala, samo nej se mi je posrečilo pa te zavolo tauga sem k frizerki mogla titi, aj mi znauva pofar-

ba.«

- *Sto pa ta banda na tom kejpji?*

»Tau so vse tisti dolavzeti, steri smo na granici delali, kopali pa grablali. Tau je na kejpji Kustoga Varonka, Meca, Žužka, ka

Kejpa s prve spauvedi pa birme

cejkre plete, Čardašna Magduška, Ema, ka rauže dela, te Šteimetz, Ernöst Grebenar, Šteifrina Anika, Micka pa Časar Evine mati. Na granico je vsigdar vleti

znam, ka mesau, nej ka bi se pokvarilo, v kanto smo sklali pa smo nut v stūdenec pistili. Igranja nej bilau, zato ka oča mrau pa te smo še žalūvali.«

- *Kama ste šli potistim, ka ste se oženili, doma pri stari materi ste ostali?*

»Dvej leta pa pau smo še tam živeli, moja vekša hči se je še v Varaši naraudila. Potejm je mauž domau na Dörgicse odišo, zato ka tam je najšo sebi delo. Eden mali ram je kūpo pa te smo mi tō za njim odišli. Pet lejt smo tam živeli, samo stara mati so se dosta žaurgali,

S padaškinjov sta gornostile na gostiuvanju

trbelo delat odti, zazranka na ausmo vōro smo šli pa do štrte smo venej bili. Dobro so plačali pa mena je prav prišlo, zato ka ranč te sem vō iz šaule stanila.«
- *Na tom kejpji, steri je zdaj naprej prišo, se vi ženite, sto so na kejpji?*

»Tast, tašča, moja stara mati, očina žena pa sestra, oča že na žalost nej mogo z nami biti,

ka so sami ostali pa te tak smo nazaj sé v Varaš prišli, te že s trejmi mlajšami.«

- *Vidi se vam tū v bloki?*

»Sprvoga nej dobro bilau, zato ka smo nej bili vcujvčeni, sledkar že dobro bilau, spoj pa zdaj, gda je človek stari grato, pa je dobro, ka je vse tak paulak.«

Karči Holec

Skupina žensk pa dekel, stere so delale na grajnci

mati sončarico (napszúrás) dobila pa mrla. Prvin kak so mati na žetvo šli, name so k stari materi pelali, aj me dočas skrb ma, tak sem te ge potistim, gda je mrla, tam ostala pri njej. Oča je doma pri svoji starišaj biu, name dostakrat pogledno pa vsigdar mi je kaj kūpo, gda je prišo. Srmak, dugo je na samo živo, gda se je znauva oženo, te je štiridesetšest lejt star biu,

bilau?

»Tau je na prvom prečiščavanji bilau na Gorenjom Seniki, gda sem osem lejt stara bila. Pri cerkvi so nas dolavzeli, ge na srejdji stojim pri meni pa oča pa stara mati.«

- *Kak deca ste lejpa lejta meli pri babici?*

»Ge nika ne morem povedati, zato ka name je stara mati spoj rada mejla, vse, ka je mogla,

»Mici, Mici, Micika, al' boš mejla fudaša?«

Bil je eden od toplih oktobrskih petkovih popoldnevov. Ko sem pred stavbo dvojezične osnovne šole na Gornjem Seniku izstopil iz avta, sem zaslišal negotove glasove harmonike. Po nekajsekundnem poslušanju sem ugotovil, da izza odprtih oken prihaja melodija porabske ljudske pesmi »Jaz pa pojdem na Gorenjsko«.

Vstopil sem v šolsko zgradbo in takoj zavil na desno. Potrkal sem na vrata knjižnice, kjer so me nato pozdravili glasbeni pedagog Ferenc Korpič in štiri razposajena dekleta. Tečaj harmonike na DOŠ Jožefa Košiča se izvaja že vse od februarja 2018, sem izvedel od učitelja, sicer ravnatelja Srednje strokovne šole Bela III. v Monoštru. »Na šoli so že veliko poskušali z uvedbo pouka harmonike v slovenski materinščini, toda nastale so jezikovne težave. Zaradi zahtevnosti strokovnega izrazja se je tečaj izvajal s posredovanjem domačih učiteljic, kar je vzelo voljo udeležencem. Novembra 2017 me je ravnateljica Ildiko Dončec Treiber povprašala, ali bi sprejel nalogo poučevanja in sem bil seveda pripravljen. Petkov popoldan je ustrezal vsem,« je začel pripovedovati Ferenc Korpič, ki zaradi praktičnih razlogov tečaj izvaja v madžarskem jeziku.

V letošnji jeseni obiskuje krožek 11 osnovnošolcev, med udeleženci pa najdemo tudi srednješolca, nekdanjega učenca seniške šole. Šolarji so razporejeni po letnikih, vsako skupino sestavljajo po 2-3 udeleženci. »Moj najpomembnejši cilj je, da jih naučim igrati na harmoniko. Jasno, da ne izobražujemo vrhunskih umetnikov,« je

objasnil pedagog, ki je na monoštrski glasbeni šoli petnajst let poučeval harmoniko tudi po »klasični metodiki«. »Želimo si, da bi se povrnila in ohranila ljubezen do harmo-

»Prišla kukanca« - igrata Vanesa Šulič in Dora Grebenar pod budnim očesom Ferenc Korpiča

nike, ki je bila zmeraj značilna za to pokrajino. Moj cilj je, da bi znali učenci na to glasbilo igrati tiste pesmi, ki jih v tem okolju tako dobro poznajo in so celo vajeni, da se izvajajo na harmoniki. Učimo se torej domače ljudske pesmi in tako napredujemo korak za korakom, saj želimo usvojiti tudi bolj zahtevne med njimi,« je med notami brskal Ferenc Korpič in naštel pesmi kot so »Prišla kukanca«, »Ptice se selijo«, »Lejpa naša domovina« ali »Rozinka«.

Glasbeni pedagog pozna metode, s pomočjo katerih lahko hitro napredujejo tudi učenci, ki prebiranja not ne obvladujejo solidno. »Seveda se naučimo osnov notifikacije. Sledi malo prakse, malo teorije, spet malo prakse in spet malo teorije. Se pravi, ko smo se poglobili v prebiranje notnega zapisa, prestavimo poudarek na harmoniko, da bi naučeno preizkusili tudi v praksi,« je svoj pristop razkril učitelj, ki je deset let igral harmoniko v skupini

Biskup, znani po plesnih zabavah v širši okolici Monoštra. »Nekoliko ročne spretnosti, jasno, potrebuje vsak. Če je kdo, recimo, nižje rasti, ali pa ima še malo krajše prste, potre-

buje več časa, da doseže prve uspehe. Razen tega pa učenje nobenih drugih ovir nima.«

Med mojim obiskom se je

Štefanija Dravec in Máté Labritz sta že drugo šolsko leto na tečaju harmonike

Ferenc Korpič veliko šalil z udeleženkami, poleg tega pa je izkazal veliko mero potrpežljivosti. »Če pride nek dijak, da se nauči nekaj glasbe, je že dobro razpoložen. Sam se pa trudim, da bi bilo vzdušje še boljše. Če je potrebno, posvetimo dve minutki temu, da pripovedujejo o svojih doživetjih v minulem tednu,« se je nasmehnil vodja tečaja in dodal: »Glasba izvablja veselje, otrokom pa je treba dovo-

liti, da se razigrajo. Jasno je, da je naš krožek nekaj pousem drugega kot neka učna ura, in to je tudi moj cilj. Gotovo pa je, da jih sicer mirno - opozorim, če so preveč razposajeni ali niso pozorni na mojo razlago.«

Vsaka posamezna skupina preživi približno tri četrt ure z učiteljem. Čeprav je pri pouku nekega glasbila učinkovitejše, če se z učenecem ukvarja posamično, ima tudi skupinsko igranje svoje prednosti, je mnenja Ferenc Korpič. »Pri posamičnem pouku prihajajo uspehi hitreje, saj se lahko odzivamo na konkretne težave, lahko vse bolje zvadimo. V skupini se lahko zgodi, da je kdo spretnější, drugi manj. Toda če je neka raven dosežena, lahko lepo napredujemo tudi v skupini.

Saj je konec koncev eden od ciljev, da mladi glasbeniki dobro igrajo skupaj v ansamblu. Tako se privadijo, da drug drugega slišijo, da morajo biti pozorni na drugega. In še nekaj: če starši slišijo skupaj igrati dva-tri učence, je uspeh zagotovljen.«

Izkušeni pedagog je zmeraj na preži za glasbenimi talenti. »V vsakem letniku je kakšen nadarjen učenec. Ali sta celo oba taka, da se lahko praktično

česar koli naučita. Vse je odvisno le od dijakov: ali bodo vadili doma, konec tedna, z ene ure na drugo. Za osnovno šolo je tudi sicer značilno, da je uspeh v prvi vrsti odvisen od dela na šolski uri, ne pa toliko od domače vaje. Naši otroci pa so imeli že tudi nastope, pred katerimi so marljivo vadili. Pripovedovali so, da so se harmoniki posvetili v šolskih odmorih in drugod, temeljito so se torej potrudili za uspeh predstavitve,« je bil ponosen mentor mladih seniških godcev.

»Rad bi zabaval ljudi, ker rad poslušam glasbo,« se je oglasil učenec 8. razreda Máté Labritz. »Kar mi učitelj na vajah pokaže, doma zvadim, saj imam lastno harmoniko. Tudi moj starejši brat Bálint hodi na tečaj,« smo izvedeli od zmeraj nasmejanega seniškega fanta. »Máté ima doma harmoniko, jaz pa uporabljam šolsko glasbilo,« je dodala sošolka Štefanija Dravec in še objasnila: »Moj oče zelo rad poslušá harmoniko, jaz pa rada igram. Tudi moja sestrična Vanesa ima harmoniko, včasih doma skupaj vadiva.«

Nekaj minut pred peto uro so se od učitelja poslovili še poslednji trije, »najstarejši« vajenci. Med pospravljanjem nepreglednega kupa not je učitelj Ferenc še opozoril, da bo eden od njegovih dijakov 17. novembra nastopil na Dnevu starejših občanov v Sakalovcih. In tudi sicer, neizbežno se približujejo decembrski prazniki, v sklopu katerih bodo lahko seniški harmonikarji dokazali, da porabska slovenska ljudska pesem - ob spremljavi harmonike - še živi.

-dm-

KAK LIKI VIHÉR PORÜŠI DRVINO ÜTO

11. apriliša 1241 je pri vesnici Muhi v županiji Borsod vküpprišlo samo kauli 20-30 gezero vogrski sodakov, tak je skoro gvüšno bilau, ka je brz dojoblada 60 gezero čemerni konjenikov tatarskoga *Batu kana*. Madžarski

tabor je biu naupek postavljen, sodacke so se kaulizaprli s kaulami, tak so je Mongoli s svojimi püščicami že prva dojpostrlili, kak liki bi do sablanja prišlo. V etoj bitki je mrlau dosta vogrski cerkveni pa posvejtne velikašov, sam krau *Bela IV.* pa je zbejžo v varaš Trogir v Dalmaciji. (Tam se ma je narodila drüga či *Margit*,

štero je poklono Baugi za rešenje svoje domovine. Margit je do smrti živela kak apatica na peštanskem »Zavečom otoki«, tretja svetnica z družine Arpadovičov pa je gratala leta 1943.)

Po bitki pri Muhini je grato vzhodni tau rosaga tatarska préda, gda pa je Donava nutzmrznila, so vöporobili, gorvužgali pa pomorili cejli zahodni tau kralstva tö, samo krepke varaše pa klauštre so nej mogli porüšiti. Veuka morija se je samo te končala, gda je sprtoleti 1242 mrau mongolski veuki kan *Ögödej*, pa se je Batu paščo domau zavolo odeberanja nauvoga voditela.

Na Vogrskom je nej bilau konec trplenja: lüstvo je zbejžalo v gaušče ino müzge pa je nej pauvalo, prišo je glad. Lačni lidgé so geli, ka so po lesaj najšli, če je štoj emo kaj mele, go je pomejšo z rastovov skaurdjov pa si speko čaren krü. Ništerni so mačeče pa pensko mesau geli, pripo-

vejdajo kronike.

Gda se je v rosag povrno, je začno *Bela IV.* na veuko zidati. Na srejdi nauvi gradov na bregaj so stali kameni törmi, kauli nji se je zdigavala kamena ali lesena stena. V cajti tatarske nevo-

»Drügi stvoritel domovine« - kip *Bela IV.* v Szegedi

le je eške samo deset takši gradov stalo, za tresti lejt že stau, za šestdeset lejt pa že tristau.

Med mongolskov robijov ino včasik po njej je Vogrsko kralstvo zgübilo 15-20 procentov svojoga lüstva, tau je kauli 200-300 gezero lüdi. Zatok je *Bela* na püste kraleske pa privatne grünte nutpauzvo dosta lidi moravske, slovačke, rusinske, romanarske pa drüge narodnosti. Vküper z domanjimi pavrami so gratali skupina, ki je svojoma zemliškoma gospaudi plačüvala s pavvom, šteroga je sama pripauvala pa se je leko slobaudno inam spakivala. Od tistoga mau je zovemo »tlačane« (jobbágyok).

Pavri so orali z asimetričnim plügom, šteri je dosta bole obračo zemlau, od cistercijanov pa so se navčili, ka je trbej njive gnojiti. Malo kinsnej, od srejde 14. stoletja, so zrna mleli v mlinaj, štere je gnala voda ali mara. Najve-

kši tau lüstva je živo po vesnicaj s stau-dvejstau lidami, zidali so zvekšoga cimpre ali tučence. Omare ali staule so nej meli, sejdli so v mali lüknjaj, prve lesene lade za gvant so začnili tesati na konci 13. stoletja.

Tistoga ipa je na Vogrskom ranč eden takši varaš nej biu, šteri bi emo več kak pet gezero lüdi. Krau *Bela* se je trüdo, ka bi vsikšo mesto stenau kauli sebe zdignilo, dau pa jim je takše pravice tö, kak liki je je emo Székesfehérvár. Pešt so porüšili Tatarsi, zatok je tisto lüstvo pauzvo na drügi brejg Donave - ino tak stvauro najvejši varaš v rosagi Budo. Mesta so nej pod žipane slišala, mela so svojoga birauva. Tistoga ipa se je dosta Nemcov spakivalo v té varaše, v šteraj je že od prva dosta Talarjanov, Francuzov pa Židavov živelo.

Ne vejmo, od kéc so prišli, depa Sekelji so bili že na začetki 12. stoletja branitelji mejé, meli pa so takšo avtonomijo kak liki nemški Sasi. Oprvin so živeli na zahodnoj grajnci Vogrskog kralstva pa so eške samo v 12. stoletji prišli na vzhodne tale Erdeljskoga. Poznali pa nücali so klinopis (rovásírás), zvün sodačije so se spravlali z držanjom veuke mare.

S svojim trestilejtnim delom je *Bela IV.* cvetauči rosag na svoje sinauve njau. Zatok je pravično, ka ga zovémo »drügoga stvoritela domovine«. Gda sta kralüvala njegvi sin *Števan V.* ino vnük *Ladislav IV.*, so pá preveč krepki gratali baronge, ali kak so je tistoga ipa zvali »mali krali«. En tau cerkveni velikašov je sto staviti anarhijo, zatok so maja 1277 na paule pri potoki Rákos (nej daleč od Pešta) vküppauzvali djilejš. Na toga so nej samo glavni dühovniki pa baronge prišli,

liki prausni nemešnjaki z županij tö. Zatok o tom srečanji gučimo kak o prvom stanovskom djilejši (rendi országyülés) na Vogrskom. Tau znamenüje, ka so lidgé, šteri so meli gnake pravice pa dužnosti, vküper gorstau-pili kak eden stan (rend), pa tak s kralom talali oblast (hatalommegosztás).

Tatarsi pred sebov ženéjo vogrsko lüstvo (kronika z leta 1488)

Té djilejš se je tak odlaučo, ka se morejo Kumani (kunok), štere je v rosag eške *Bela IV.* nutpauzvo, s svoji šatorov spakivati v kuče pa gorvzeti krščanjsko vöro. Zavolo toga so na Vogrsko pauzvali nauve barate, frančiškane, šteri so se gordržali z miloščine pa kaudivanja. Brž so popularni gratali, vej so pa kak srmački lidgé živeli med lüstvom, ino tak napravili maust do cerkveni velikašov.

Mati krala *Ladislava IV.* je bila Kumanka, zatok je emo duplansko identiteto, rad se je veselju s svojimi kumanskimi padašami. Gda so ga dühovniki vözaprli z Matere Cerkve, je začno malo v red djemati svoje kumanske prijatele. Tau pa je pripelalo do njegovoga žalostnoga konca, med spanjom so ga bujli nekdešnji najbauški tivariške.

Spomin *Ladislava* je gordržala latinska kronika »Dela Madžarov« (Gesta Hungarorum), štero je na konci 13. stoletja napiso dvorski

dühovnik *Simon Kézai*. V toj je dojspiso, ka so stari starci Madžarov Huni, *Ladislav IV.* pa je biu prej tak veuki krau kak liki sam *Attila*. Ranč s toga cajta nam je gorausto prvi cvejt vogrške poezije »Staromadžarska Marijina žalostinka« (Ómagyar Mária-síralom), štera má 132 reči v 37 redaj. V

pesmi *Mati Boža* pripovejda od svojoga trplenja, gda vidi svojoga svetoga Sina mértati na križi. Té lejpi verš so najšli leta 1922 na rbtnej strani ednoga kodeksa, šteroga je madžarski rosag od knjižnice v belgijskom Leuveni dojküpo leta 1982.

Ladislav je nej emo zakoniti mlajšov, tak so na tronuš postavili vnüka od tretje žené *Andraša II.* Nauvi krau *Andraš III.* se je cejli žitek svajüvo z rivalnimi baronami, té so ga gnauk v vauzo tö ličili. Zatok je pomauč najšo pri menjši nemešnjakaj, šteri so dosegnili, ka morejo od tistoga mau vsi velikaši gnauk na leto na djilejš v Székesfehérvár titi pa tam prejkpogledniti, ka so baronge včinili. Tau je bila sploj moderna ideja, depa se je nej posrečila. Gda je slejd-nji krau z družine Arpadovičov 14. januara 1301 mrau, je za sebov njau najmenje takši kaos, kak liki je biu pred njegovim kralüvanjom.

-dm-

PETEK, 08.11.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.20 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.50 TV-izložba, 16.25 Osvežilna fronta: Maščevanje, oddaja za mladostnike, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.15 Pujsa Pepa: Gospod Strašilo, risanka, 18.25 Na lepše, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz: 26. oddaja, 20.55 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Pošast, italijansko-francoski film, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Napovedujemo

PETEK, 08.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.50 Videotrak, 10.35 Slovenski magazin, 11.00 Dobro jutro, 13.45 Dober dan, 14.55 Slovenske ljudske pesmi, Bernarda Fink, Marcos Fink, Anthony Spiri, 15.35 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.55 Na vrtu: V grajskem parku, 10. del, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Sen znala jes, koncert Rudija Bučarja, 1. del, 17.55 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 18.50 Osvežilna fronta: Maščevanje, oddaja za mladostnike, 19.25 Videotrak, 20.00 Umor na otoku, španska nadaljevanka, 20.55 Tiha revolucija, nemški film, 22.50 Televizijski klub: Izven cone udobja, 23.50 Zadnja beseda!, 0.35 Videotrak, 1.05 Info kanal

SOBOTA, 09.11.2019, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.25 Čist zares: Modna kreacija, 11.00 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 11.25 TV-izložba, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.00 Bolnišnica New Amsterdam (I.), ameriška nadaljevanka, 15.55 Nova dvajseta (II.): Služba je le služba, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip: Spotikavci, 17.35 Alpe-Donava-Jadran, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Hej, hej, Šapice!: Prestrašeni Reks, risanka, 18.50 Mandi: Maneken, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz: 27. oddaja, 20.55 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.25 MamaOčeSin, britanska nadaljevanka, 22.25 Poročila, Šport, Vreme, 22.50 Molitev, francoski film, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.10 Napovedujemo

SOBOTA, 09.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Videotrak, 7.00 Najboljše jutro, 9.00 Pričevalci: Jožefa in Janez Javornik, 11.15 Na lepše, 12.00 (Ne)vidni slovenski film, dokumentarni film, 13.20 Mož v beli obleki, angleško-ameriški film, 15.00 Mladi kmetje Evrope: 1. del, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.00 Ansambel Biseri, koncert, 17.40 Šport, 18.15 Nogomet - evropska liga: vrhunec 4. kola, 18.50 Videotrak, 20.05 Fortunata, italijanski film, 21.50 Zvezdana, 22.40 Andrej Šifrer: 40 let norosti in Moj žulj, koncert, 1.20 Videotrak, 2.15 Info kanal

NEDELJA, 10.11.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.55 Govoreči Tom in prijatelji: Čarovnik pingponga, risanka, 10.05 Kozmo: Pobegli voznik, belgijska otroška nanizanka, 10.30 TV-izložba, 10.45 Prisluhni mo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Apostolski nuncij, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.40 TV-izložba, 15.00 Na lepše, 15.35 Louise pozimi, francoski animirani film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Muk: Ne sodi kaktusa po bodicah, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Ku'damm 59, nemška nadaljevanka,

20.55 Intervju: prof. Peter Černic, 21.50 Poročila, Šport, Vreme, 22.15 Berlinski zid na velikem platnu, francoski dokumentarni film, 23.10 Večerna impresija - samospeli L. M. Škerjanca: Monika Bohinec, mezzosopran in Lech Napierała, klavir, 23.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.20 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.15 Napovedujemo

NEDELJA, 10.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.10 Videotrak, 7.10 Duhovni utrip: Spotikavci, 7.25 Koda, 8.00 Glasbena matineja, 9.35 Joker, kviz: 26. oddaja, 10.30 Joker, kviz: 27. oddaja, 11.45 Žogarija, 12.30 Mogočne ladje: Amazonsko porečje, potopis, 13.35 Ambienti, 14.10 Volkovo potovanje, koprodukcijska dokumentarna oddaja 15.10 Mladi kmetje Evrope: 2. del, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Nogomet - državno prvenstvo: Olimpija : Tabor Sežana, 17. kolo, 18.55 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Res čuden kamen: Stvarjenje, britansko-ameriška dokumentarna serija, 20.50 Ob 30. obletnici padca berlinskega zidu: Čarobni trenutki glasbe - Koncert ob padcu berlinskega zidu, nemška glasbena dokumentarna oddaja, 21.55 Vikend paket, 23.25 Zvezdana, 0.05 Kaj dogaja? Z Jonasom, 0.40 Videotrak, 1.40 Info kanal

PONEDELJEK, 11.11.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, 6.25 Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.20 Na lepše, 12.00 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Sveto in svet: Šamanizem, 14.25 TV-izložba, 14.35 S-prehodi: Kulturna dediščina, 15.05 Dober dan, Koroška, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.10 Malčki: Šala, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Opus: Leon Firšt, Jerica Steklasa in Theresa Plut, 23.30 Glasbeni večer, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Napovedujemo

PONEDELJEK, 11.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.30 Videotrak, 10.00 Otroški program: Op! 10.40 Obzorja duha: Apostolski nuncij, 11.15 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.10 Prava ideja!: Mizarstvo Hrovat, 15.40 Dva vodika, en kisik, dokumentarni film, 16.50 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.00 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 18.55 Studio Kriškraš: Razlike do pike, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Mogočne ladje: Tanzanija, potopis, 21.00 Poti svobode, poljska nadaljevanka, 22.05 Na svoji zemlji, slovenski igrani film, 0.00 Zgodba o Bogu: Zakaj obstaja zlo, ameriška dokumentarna serija, 1.00 Videotrak, 1.30 Info kanal

TOREK, 12.11.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.20 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.25 TV-izložba, 14.40 Duhovni utrip: Spotikavci, 14.55 TV-izložba, 15.30 Kanape - Kanapé, oddaja za mlade, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 A veš, koliko te imam rad: Skupaj, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Bolnišnica New Amsterdam (I.), ameriška nadaljevanka, 20.50 Mednarodna obzorja: Kitajske sanje, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Pričevalci: Slavko Gorenšček, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Napovedujemo

TOREK, 12.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.50 Videotrak, 10.45 Žogarija, 11.10 Opus: Leon Firšt, Jerica Steklasa in Theresa Plut, 12.05 Dobro jutro, 14.40 Dober dan, 15.25 Alpe-Donava-Jadran, 16.05 Joker, kviz: 26. oddaja, 17.05 Joker, kviz: 27. oddaja, 18.05

Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 19.00 Moja soba: Maša in Urša, resničnostna oddaja, 19.20 Videotrak, 20.00 Izumi, ki so spremenili svet: Avtomobil, britanska dokumentarna serija, 21.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.55 Morilec z jezera, francoska nadaljevanka, 23.05 NaGlas!, 23.20 Zadnja beseda!, 0.20 Videotrak, 0.50 Info kanal

SREDA, 13.11.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.20 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju: prof. Peter Černic, 14.20 TV-izložba, 14.30 Osmi dan, 15.00 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.30 TV-izložba, 16.05 Male sive celice: OŠ Gustava Šiliha Laporje in OŠ 8 talcev Logatec, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 (Ne)znana poglavja slovenske zgodovine: Marija Terezija in Slovenci, izobraževalno-zgodovinska serija, 17.50 50 knjig, ki so nas napisale: Kajetan Kovič, Janez Menart, Tone Pavček, Ciril Zlobec: Pesmi štirih, 18.00 Knjiga o džungli: Napačni panter, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Vprašanja očetu, izraelski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Panoptikum, 23.50 (Ne)znana poglavja slovenske zgodovine: Marija Terezija in Slovenci, izobraževalno-zgodovinska serija, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.45 Napovedujemo

SREDA, 13.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.45 Videotrak, 10.30 Kanape - Kanapé, oddaja za mlade, 11.00 Koda, 11.55 Dobro jutro, 14.50 Dober dan, 15.40 Ambienti, 16.30 Vikend paket, 17.50 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 18.45 Ribič Pepe: Nika in dvigala, mozaična oddaja za otroke, 19.10 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.05 Po sledih baleta na Slovenskem, dokumentarna serija o baletu, 21.15 Moje mnenje, 22.05 Wisting, koprodukcijska nadaljevanka, 23.10 LP film Buldožer - Pljuni istini u oči, dokumentarni film, 0.10 Videotrak, 0.50 Info kanal

ČETRTEK, 14.11.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.20 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.25 TV-izložba, 14.35 Slovenci v Italiji, 15.05 Moj gost/Moja gostja - Vendégem, portretna oddaja, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost: Zakaj nas boli?, oddaja o znanosti, 17.55 Na kratko: Kompetence, 18.00 Žanov svet: Listje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Poti svobode, poljska nadaljevanka, 0.35 Ugriznimo znanost: Zakaj nas boli?, oddaja o znanosti, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Napovedujemo

ČETRTEK, 14.11.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.50 Videotrak, 10.30 (Ne)znana poglavja slovenske zgodovine: Marija Terezija in Slovenci, izobraževalno-zgodovinska serija, 11.00 Dobro jutro, 13.50 Dober dan, 14.55 Murska republika 1919, dokumentarni film, 15.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 16.40 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 18.00 Divjina v srcu (V.), britanska nadaljevanka, 18.55 Fircologi: O šeng fuju, bontonu za mizo in igranju kitare, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.05 Z Montyjem Donom po japonskih vrtovih: Pomlad, britanska dokumentarna serija, 21.05 Avtomobilnost, 21.35 Ambienti, 22.15 Pogum molka, italijanska dokumentarna oddaja, 23.30 Slovenska jazz scena: Lenart Krečič in Big Band RTV Slovenija, gosta Gene Lake in Boris Kozlov, Max Klub Jazz Festival Velenje, 0.20 Videotrak, 0.50 Info kanal

Dubravko BAUMGARTNER (SLO)

BIRO Gábor (RO)

CSUTA György (HU)

Endre GÖNTÉR (SLO)

Robert JURAK (SLO)

Ferenc KIRÁLY (SLO)

Ludvik PANDUR (SLO)

Vida PRAZNIK (SLO)

Mateja RUSAK (HR)

Darja ŠTEFANČIČ (SLO)

Zveza Slovencev na Madžarskem,

Občina Monošter in

Galerija-Muzej Lendava

vljudno vabijo Vas in Vaše prijatelje na

odprte razstave umetniških del nastalih na

**18. mednarodni likovni koloniji
v Monoštru.**

Otvoritev razstave bo v petek,

15. novembra 2019, ob 17. uri v

Slovenskem kulturnem in informativnem centru

v Monoštru.

Razstavo bo odprla **mag. Petra Culetto**, državna sekretarka Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.Strokovno predstavitev likovnih del bo podala umetnostna zgodovinarica **Anamarija Stibilj Sajn**.

Pred otvoritvijo razstave, ob 16. uri, Vas vabimo na odkritje skulptur v mestnem parku v Monoštru.

Projekt so podprli: / A projektet támogatták:

Szentgotthárd Város Önkormányzata / Občina Monošter, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Galerija-Muzej Lendava / Galéria-Múzeum Lendva, Zveza Slovencev na Madžarskem / Magyarországi Szlovének Szövetsége

A Magyarországi Szlovének Szövetsége, Szentgotthárd Város Önkormányzata és a Galéria-Múzeum Lendva

tisztelttel meghívják Önt és kedves ismerőseit a

**18. Nemzetközi Művésztelep,
Szentgotthárd**

alkotásából rendezett kiállítás megnyitójára,

amelyre **2019. november 15-én**, pénteken,

17.00 órakor kerül sor Szentgotthárdon

a Szlovén Kulturális és Információs Központban.

A kiállítást **mag. Petra Culetto**, a Szlovén Kulturális Minisztérium államtitkára nyitja meg.Szakmai méltatást **Anamarija Stibilj Sajn** művészettörténész tart.

A kiállítás megnyitója előtt, 16.00 órakor szeretettel várjuk a szentgotthárdi várkertben felállított szobrok avatásán.

Nastop na letnem koncertu

Komorni pevski zbor Zveze Slovencev iz Monoštra je pod vodstvom dirigenta Tomaža Kuharja 18. oktobra sodeloval na 3. letnem koncertu MePZ Društva upokoencev iz Beltincev.

Skupaj s tamkajšnjimi pevki in pevci ter slovenskim zborom iz Varaždina so preživeli nepozabne trenutke in se dogovorili za nadaljnje sodelovanje.

**Muzej
Avgusta Pavla**

Obiskovalce pričakuje

od torika do sobote od 11.00 do 15.00 ure.

Skupine sprejemajo tudi zunaj delovnega časa,

prijavite se lahko po telefonu 94/380-099.

Vstopnina za odrasle: 600 forintov ali 2 evra,

za dijake in upokoence: 300 forintov ali 1 evro.

Za šolske skupine prirejajo tudi delavnice.

PorabjeTEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEMIzhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože HirnőkGlavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava, Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU75 11747068 20019127 00000000. SWIFT koda: OTPVHUHB